

N°. 53.

Sestdeenä, 30. Dezember (11. Januar 1873.)

1872.

Maksa par gaddu: Mähjas weefis 1 rußl., postes nauda 60 kop.

Mähjas weefa lassitajeem par sinnu,

ka Mähjas weefa apstelleschanas wehl peenemfim arri paschä jaunä gaddä, Janwara mehnesi no teem, kas ne buhtu eespehjuschi to schinnä wezzä gaddä isdarriht un pirmohs nummurus ikfatis dabbuhs lihds.

Apstelleschanas peenemm të Rihgä C. Plates tunga driktu-nammä, Chr. Bange k. pee Sarkandaugawas, Stahbusch k. Bahrdaugawä, us semmehm wissi Latw. tautas draugi, zeen. mahzitaji, stohlmeisteri, pagastu-scrihweri un ihpaschi wehl Trey k. Walmeerä, Rudolf k. grahmatu bohde Walkä, Schablowsky k. Zelgawä, pagasta scrihweris Elschewik k. Dohbele, Simsen Talsä zc.

Mähjas weefa apgahdataji.

Rahditajs.

Ceefsemmes sinnaas. No Rihgas: pahr Leelf. Krohna-m. wahjibu, — eefahits brault pa jauno tiltu, — seemas-ju.-eglite. No Preetules: pahr sjeptawibu.

Ahressemmes sinnaas. No Wabzijas: pahr ministeriju. No Franzijas: kara-stahdes malfaschana. No Londones: keisers Napoleons stims. No Amerilas: pahr Sandwitschu-fallahm.

Jaunafahs sinnaas.

Daschadas sinnaas no Burtneetu puffes. Kreemu walstis. Pehteris un Tschoufite. Mähjas weefa septinpadesmitajs gads.

Beelitkumä. 1427, jeb Wezzu laiku mahnu-tizziba un warmahjiba. Wardschu dohmas. Dirsstiele. Kas ellä nestreen. Parohms is dshwes. No kam zellabs nemalibä. Weltas bailes. Seeweefcha wiltiba. Kallstneeti un bittes. Tu un rohst. Waj noschawis saktis kust waj nē.

Ceefsemmes sinnaas.

No Rihgas. Pahr muhsu augsta Leelfirsta Krohna-mantineela atspirgichanu no tahs gruhstas wahjibas telegrafs mums il deenas nefs labbas sinnaas. Pehdeja sinna no 26ta Dezbr. stahsta, ka augstam flimneekam drubscha gan drihs nemas wairs ne-essohht, ka pa nakti itt labbi gullejis, no rihta swihdis un spehli arween wairojotes.

No Rihgas. Pirmä seemas-swehtku deenä eefabla pa muhsu jauno dsels'zetta tiltu pahri braukt ar sirgeem, jo nu abbös gallös tee usbrauzamee dambji palikuschi gattawi. Irr gan jauka braul-schana, kur neweens netcek kawehits no pretti-brauzajeem, jo katram pa labbu rohku jaturrahs un wag-

gonu zelsch eet pa widdu. Brauzejam israhdabs, itt ka brauktu pa jauku ar kohleem apstahditu dambi. Tapat arri lahjahm-gahjeem saws zelschs irr drohschs, kur naw jafargabs no brauzejeem un no pretti-nahzejeem, jo katreem irr sawa stigga.

Seemas-swehtku walkarä, 24ta Dezbr. pullst. 3 pehz pufsdeenas Rihgas Latweefchu beedribas nammä Latweefchu labdarischanas beedriba pee leelas seemas-swehtku-eglitis isballija dahwanas nabbagu tauschu behrneem. Latweefchu beedribas un labdarischanas beedribas jaunee dseedataju kohri no Rihki tunga wadditi nobseedaja us balsim jaukas dseemas un zeen. mahzitajs Müller lungs turreja runnu, ar to israhdidams, no ka schee preezige seemas-swehtki zehluschees un us to tee simejajs. Pehzal, kad wissi kohpā bij dseefmu nobseedajuschu un beedribas mantu-sinnatajas palihgs Schilling k. jauku runnu noturrejis, dahwanu isballischana fahlahs. Tē nu gan bij jauki redseht tohs preekus, ko baudija deweji un ko nehmeji un dascha mahmina, kurras bebrns dabbuja apgehrba un pahrtillas dahwanas, affaras flauzidama fazzija: „Deews lai mihteem dewejeem to baggatigi atmaksa wiinä pasaulē!“ Tizzam gan, ka tahda weleschanabs nahza no firds un mehsh no sawas puffes wehletohs: laut schahda labba

preekschihme mallu malläs zilweku firdis skubbinatu us tahdu jauku mihlestibas darbu.

No Preekules, netahk no Leepajas, Wahz awises nefs schahdu sinnu: 14ta Dezember nakti te notikkuse breefmiga slepkawiba un laupischana. Preekules Ustub-mahja dsihwodams kalejs Kahrl Kalchert tiffa no meega istranzehets, jo diwi wihri klaueja pee durrihm un pagehreja, lai laischohk eefschä, jo fchee atneffohk wehstniizi (sinna-sgrahmatu) no Leepajas. Kalejs nefo kaunu newildamees, durris atwehra, bet tuhlin weens no teem tehwineem ar resnu rungungu tam dewa pa galwu, ka tas pee semmes gahsabs un ohtris ar pistoli schaudams to pawiffam no gallinaja. Ohtru schahweenu slepkawas laida tumfchä istabä eefschä, ar to drustu eewainoja kaleja 13 gaddus wezzu dehlu. Slepkawas nu gahja istabä eefschä, fahfehja ta nokauta kaleja feewu, winna 78 gaddus wezzu mahiti, ka arri 10 gaddus wezzu meitiu un to jau eewainotu dehlu. Tad steidsahs pee kumodes, is kurras laupija 6 fudraba ehdamakarotes, sikhmetas ar teem wahrdeem N. Beyer un Scheffel, 11 tehjarrotes, sikhmetas C. J., C. W. un Lufschewig, 1 selta grebsenu, sikhmetu ar S. S., 1 jaunfudraba tehjas-feetianu, 1 spalwu-nast ar diweem afmineem un forku welkamu, un 21 rubtus papihra un 40 kap. kappara naudas. Aplauptee isfazzijusch, ka slepkawas bijusch diwi jauni stipri wihri, weens gehrbees ar farkani un melni strihpainahm bilfahm, ar appalu mizzi, kam schirmis klahk un ar pelehku jakku jeb kamsoli, — tas ohtris bijis gehrbees ar garru tumfchu fwahrku un abbi eefohk latwifki rummajusch. Weenam bijis schaursgihmis ar masahm uhsahm.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzijas. Pruhfchi arween wehl ta ka fabihjuschees par to, ka firsts Bismarck no sawas augstas weetas nokahpis un tai weeta eelaidis tahdu, kas daschu jaunu buhschanu prettineeks, — ka ihpafchi tam jaunam kreises-liffumam. Woi tad waldischana nu effohk fabihjuschees no prettineekeem un gribboht aptureht tohs sohkus, ko us preekschu gabjuschi? Bittas awises meerinadamas, falka ta: „Nefo nekaisch, ka firsts wairs naw ministeru presidente tau-schu preekschä, tomehr winsch pats wiffu waddihs. Kad kutscheris fehseh preekschä us bulka, tad winsch taf neredj un nesinn, ko tee zitti brauzeji winnam ais mugguras darra. Bet kad tas stahw wahgeem pakkatä, tad neween wiffus brauzejus warr pahrluhkohk, bet ar labbi garru pahtagu arri sirgus deesgan labbi waddiht.

No Franzijas. Kahda turrenes awise sinno, ka winnas finans-ministers effohk no Wahzijas waldischanas dabjujis kwihetes par aismakfateem 200 millioneem franku karra-flahdes, kas nefenn tai eemakfati un ar to effohk ta trescha milliarde aismakfata. Finanz-ministers jau taifotees arri to zettorto milliardi eefahkt makfahk, prohti, pa 200 millioneem it

mehneft un Wahzijas waldischonanai jau sinna aischlaista, ka pirma makfashana notikkohk 15ta Janwari, 15ta Februari, 15ta Merzi, 15ta April un 15ta Mai. Waldischonanai no zettorta milliarda jau effohk 830 millioni pee rohkas, ko eemainohk welfeles, lai andele nemestohs truhkums, kad tik daudf skaidras naudas islaistu no semmes ahrä.

No Londones raksta, ka wezzais Franzijas keisers Napoleons fahlimmis ar pubsta atmini, ko dakteri tam greefuschi ahrä. Pirma greefshana gan isdewufehs labbi, bet ohtra bijuse gauschi fahpiga un fhimmais palizzis wahjats. Pee spehka gan turretees labbi.

No Amerikas fabeedrotahm walstehm sinno, ka Australijas Sandwitsch-fallas gribboht brikhwalstehm pcebeedrotees un Honolulu falla jau us to taifotees kahjas. — Ka rahdahs, tad Angteem tas nepatihk, jo tee jau no sawas puffes sinno, ka Amerika weenu wesselu flotti fuggu us Honolulu fallu effohk aissuhthijuse, lai winnai tur buhtu tilpat to fuggu, ka Anglijai. Amerikas presidents us to atkal atfalka, ka winsch tohs fuggus tik tadeht tur suhtijis, lai Amerikas pawalstneeki, kas tur dsihwo, tiftu apfargati un zittas tautas nenemtu wirfrohku pahw winneem. — Tad atkal sinno, ka Anglu karratuggi no Melburnes aischahjuschi us Honolulu fallu. — Kas sinu, woi fchee spehzigee juhrah-wehrfchi nefahks hadditees sawä starpä — to fallu deht.

Jannakohs sinnas.

No Nihgas, 29ta Dezbr. Patlabban pa telegrafu atskrehjuse sinna, ka walkar pulksten 1 wezzais Franschu keisers Napoleons III. nomirris, zaur to puschlakaiti, tur dakteri winnam atmini isgreefuschi.

No Berlimes, 28ta Dezbr. (9. Janw.). Grahjs Noon, lai gan irr ministeru presidente, tomehr arween wehl paleef par karra-ministerijas augstato waddonu.

Naw wis teefa, ka Chstreichu keisers grafu Weisju gribboht atlaiht no ministerijas.

Daschadas sinnas no Burtneeku puffes.

Lai gan jaw wezza gadda gallä buhdami, tomehr mehsh Burtneezeeeschi ar preezigu waigu wezza gadda warram atpakkat staititees. To darridami eeraugam, ka mums schis gads par jo dascheem gaddeem wairat eewehrojams. Bet te tu arri, zeen. lassitajs, gribbest sinnaht, kadeht tas ta irr, — to ihfä pahrskattä gribbu zelt tew preekschä, eefahkdams no sch. g. filta Mai mehnescha. Kursch lassitajs ne-atminnehs muhsu preeka pilnu 1. Mai deenu, kurrä mehsh Burtneezeeeschi sawas tautas-dehla un draudfes-stohlmeistera J. Kaktina 25. gadda animata-fwehtkus fwehtijahm, par kurrü fwehtischanu, kahds zeen, ka leekahs, tahlumä dsihwodams „weefis,“ lai gan pahsu, — tomehr skaidru aprastu zaur Mahi. w. tautescheem bij pahneedsis. Woi schis gads mums tadeht naw eewehrojams? Kahdas 10 deenas wehlafi dabujam wiffspirms no kauschu muttehm un pehzak zaur laifrafsteem tahs breefmas dsirdeht, kas tai 10. Mai zaur breefmigu negaisu un krusu zitteem kaimineem bija padarritas. Muhsu pufte no tahda negaifa palikka sweita. Tai 14. Mai tiffa muhsu dseedataju beedriba dibbinata, kurrä tas wahrds „Bewerin,“ pehz ta wezza Burtneeku pilswahrda, tiffa dohts. Woi schis gads mums arri tadeht naw eewehrojams? Un Jahnds, tai 24. Juni, tiffa schahs jaunezeltas beedribas gadda-fwehtki fwehtiti

1) tapeh, ka fchi beedriba jaw weenu gaddu pastahwejufe un 2) tadeh, ka lai scho fwehtku fwehtifchana schinnē deenā buhtu mums var atgahdinafchanu uf wezzu Latweefchu Lihgo!-fwehtkeem, furrōs wehl preefch ne-ilga laifa daudf fungi fawus waltes kaudis uf to — tā pee mums no-fauttu „djerfchanu“ fa-aizinaja, fur tiffa ehst, dserts, danzohts, behrneem nauda uf ferschanu gaisā fweesta, litte ffreet u. t. pr. Tai 26. August Kenzenu pussē buhdams peedfihwoju schahdu lihds fchim wehl mannim nepeedfihwotu gaddijumu: Tai nakti uf 26. August ap pullsten 2 pehz pufsnaktis fazehlahs kochti leela migla un gaisf gaismai nahfoht palikka tumfchi melns un stipris pehrtons pa augfchu fahla rubft, kamehr ap pullsten 9 no rihta puppu leelumā buhdami leddus gabbali lihds ar smallafu kruffu fahla freit. Lai gan kruffa kochti leela bij, tad tomehr rahma (stilla) gaisa deht, pa dalkai nehfautai labbibai nekahda leela waina nebija darrita. Kad kahdas 8 minutes kruffa bij birrufe, tad palikka kochti jauks laiks. Kā dsirdejam, tad arri fchi kruffas starra kahdas Burtneezeefchu mahjas aifnehmuse. — No 1. uf 2. September bij mums attal leela preefa deena, jo tad par nakti mitta Burtneeku pilli kahds „augst weefis,“ — tas bija Widsemmes gubernatoris, general-majors barons v. Wrangel. Tai 2. September no rihta arri muhsu „Bewerina“ lohris steidsahs scho augstu weeft ar fawahm dseefmahm apfweizinaht, fur pils pagalmā preefch winna daschas tautas dseefmas tiffa nodseedatas. 19. Oktober peedfihwojam leelu pehrtonu, ka arri daschus fpehreenus. Weenam fainneekam tiffa no-fperta tihrumā weena starp zittahm stahwedama labbibas gubba — zittas palikufchas weffelas. Tad arri kahdam ohtram fainneekam tiffa nofperta feena kaudje. Leelafas breefmas no tam naw peedfihwotas. Arri man tas ja-pee-minn, ka Burtneezeefchi fahf arr, zeefchaf jo zeefchafi par ffohlahm gahdabt. Nupat scho waffar tiffa preefch Burtneeku pils pagasta leels un fkaifis ffohlahs namē no muhra uftaifhts tai weeta, fur agral Leelais-frohgs stahweja. — Scha jauna ffohlahs namma eefwehtifchana notiffa tai 6. November f. g. pullst. 2 pehz pufsdeenas. Par fcha ffohlahs namma eefwehtifchannu gribbu arr kahdus maf wahrdus runnaht: Gefwehtifchannas programs ifrahdiya, ka eefwehtifchana buhfoht diw'puffiga, tas irr: I. dalka garriga, II. dalka laiziga. I. Pehz nodseedatas dseefmas Burtneeku mahz. turreja runnu par teem wahrdeem: „Ewefer gr. 4, 24—26. Runna bija jauka un klaufitajeem patihlama. Pehz tam turreja Burtneeku leelstungs v. Schröder arri jauku runnu ar aiflubghfchanu par Keiferu, fur beidfoht Kreewu tautas dseefma: „Deew's fargi Keiferu“ no Ewoff, tiffa dseedata. Pehz tam tiffa arri wehl daudf un daschadas runnas turretas, ka jaw tas arween pee ffohlu eefwehtifchannas mehds notift un arween pa starpam dseedaja Bewerina-wihru- un jauktais lohris daschadas preefch tam derrigas dseefmas. II. dalka fahlahs ar weffelibu uf djerfchanu uf jaumo ffohlahs nammu, muhftu, danzofchanu un laizigahm dseefmahm. Tit wehl tas man japeeminn, ka muhfta bija fwakka, jo ka tiffa teifts, tad Luggafchu raggu puhjeju beedriba gan bij uf scho eefwehtifchannas deenu eeluhgta, bet tomehr neweens, mums nefinnama eemefla deht, nebija atnahjis. Kenzenu walfē arri fchogadd' tiffa laffifchannas beedriba jeb biblioteka eetaifita, fur par lehtu mafu, ar wiffahm latwiftahm grahmatahm dabbu eepafihtees. Woi tas attal naw leela wehrtiba?“ Arri pee mums jaw daschi jauneki uf to kophā fadewufchees, teäteri fpehleht mahzitees, woi tas arri isdohfees? Dsird jaw arr par to runnagam, ka buhfoht raggu puhjeju beedribu eetaifit. Ja tit wiff tā notiftu, woi tad tas nebuhtu labbi? un woi tad katris Burtneezeets newarretu fazzihf: „Zeefcham, fchis gads irr mums par jo wiffieem wairal eewehrojams!“ Lai gan kochti wehli, tomehr gribbu arri kahdu druffinu par muhsu fcha gadda augteem itahfihf: seemas-fehja, ka

rudft, pee mums augstās semmēs kochti brangi isdewufchees; semmās turpretti flitti, bet isnahfums zaur zaurim rehle-nejams labē. Waffarajs, ka linni, ausas un pawiffam meefchi gauschi labbi isdewufchees un zaur to tikpat kal-peem, ka arri rentineefkeem un gruntineefkeem pilniga zaur-tiffchana zerrejama. Scha gadda pirmajs sehjums tas wiffu-labbafajs, widdejajs flitts un pehdigajs attal labē. Daschi pat fawu widdeja laifa fehtu sehjumu ifarra un pehdigi fehja, par to tee arri fawu atlohneshannu dabbuja. Zapat arri fartuppefi un pawiffam fahposti gauschi brangi isdewufchees. Bet fchis gads preefch mums ne tiffat ar preezigeem gaddijumeem, bet arri ar behdigeem pildihf. Wiffgruhtata pahrbaudifchana mums bija ta, ka muhsu wezs draudfes gans un mahzitajs Wilhelm Parrot tai 18. Oktober zaur nahwi pee ta kunga tiffa fauftē. Ka muhsu nel. mahzitajs katram mihlfch bijis, to parahdiya tee mih-leftibas darbi, kas tam pehz winna mirfchannas tiffa parahditi. Tit ko winfch bija mirris, tad ta finna ahtri isplehtahs winna draudfē un katris scho fawu mihlotu gannu ar affarahm nofcheloja un steidsahs to apluhfoht, fur winfch fawā muhscha-nammā gulleja. Winna behres tiffa fwinnetas tai 26. Oktober, uf turrahm bija ee-aizinati Bewerina dseedataji, dseedatajas, pagasta wezzati, pehrminderi, aumeifteri, lawentes lohzeeli un wiffi zitti raddi un draugi. Lai gan tannē deenā flitts laiks bija, tad tomehr daudfi no tahleenes, ka arri no pafchu draudfes, zaur mihlehtibu dsihf, bija atnahfufchi. Libkis basnizā altara preefchā bij nolitts ar daudf pufkitechm un trohnitechm fmufti ap-fahrts. Pehz pullsten 12 basnizā Deewa-wahrē eefahlahs papreefch Wahzu wallodā, fur no 2 ammata brahkeem tiffa fwarrigas runnas par mihlu aifgabjeju turretas un pehz tam attal Latweefchu wallodā, fur attal no diweem zitteem ammata-brahkeem tiffa Deewa wahrē uf mihlu aifgabjeju turreti, fur arween pa starpam Bewerina wihru un jauktais lohris truhwu meldiaus no ehrgetu kohra litka atfkanneht. Pullsten 3 Deewa kalpofchana basnizā beidsahs, fur tad fahfē tiffa aiftaifhts un no Burtneeku draudfes un zitteem leelkungeem no basnizas isnefts, fur tad attal wiffi pehrminderi fahrku fanehma un ar dseedafchannu kah-jahm uf kapefhtu aifneffa, fur leels kauschu bars no paf-katas lihds gabja. Kapefhtā, kad libkis kappā bij eelaifis, tiffa wehl no ammata brahkeem daudf fwarrigas runnas turretas, fur attal pa starpam no dseedataju-kohra behdu dseefmas atfkanneja. Pirms fahrkam fmittis fahla wirfū mest, wehl daudfi, fawu pehdigu mihlehtibu parahdiht grib-bedami, daudf trohnites un pufkites kappā nometta. Kad kaps ar fmittim bij pildihf, tad katris wehleja fchim muhsu wezzam draudfes gannam, fursch 43 1/2 gaddus scho draudfi ar mihlehtibu kohpis un nepeefufdami ftrahdais, faldu duf-fefchannu semmes flehpi, lihds tai leelai augfcham-zelchannas deenai!

S. St.—

Kreewu walfs.

(Statt. N. 52.)

Tā nu bija padarrihts tas milfigs darbs, kas at-fahwa pafchwaldifchannas un pafchghadafchannas eestah-dijumu eewefchannu Kreewija. Tee ilgē nelikkahs uf fewi gaidihf. Zaur semstibas liffumeem Keifers at-fahwa katrai gubernai un katram aprinkim, zaur is-wehleteem wihreem pafchas fewi waldihf finnamā mehrā un aprohbefchotā warrā. Katra gubernu un katris aprinkis taggad warreja pafchi apgahdabt fa-was fewifchfas waijadfibas. Un lai fchi gabda-fchana buhtu wiffpahriga, lai weena kauschu fahrta newarretu peefawinaht tit fewim pafchai wiffus pafch-waldifchannas augtus, augstais Keifers fauza wiffas

kaufchu kahrtas, lai tahs nemm dallibu pee paschwaldischanas. Un tà semstibas fuhra farvus aistahwetajus ir muischneeki, ir pilssehtneeki, ir semneeki. Semstiba fehseh kophà ar muischneeku pilssehtas refns tirgotajs, weills ammatneeks un strahdigs semneeks, un wiffi winni apspreesch un nospreesch, tà wifslabbaki kaufchu waijadsibas buhtu apgahdamas. Sinnams, ka tahda jauna pahrgrohsifchana daubf prettineeku atradda. Bismanni deggunus pazehlfufchi blahwa, ka pafauler buhs drihfi gals, ka Kreewija issuddihs starp zittahm walstim, kad semneekem atkauj tahdas teefibas. Daschi nemaf newarreja fapraft, tà semneeks warr blakkam muischneeka fehdeht un tàpat tà schis gahdabt preeksch wiffu kaufchu labklahfchanas. Par tahdahm dohmahm mums nebuhs daubf fo brihnetees, wehrà lifdameem, ka preeksch pahru gaddeem semneeki wehl bija dsimts-kaudis, ka augstakas kahrtas bija apraddufchas, uf teem ne flattitees tà uf zilwekeem, bet tà uf lohpeem, kas til preeksch faweem lungeem dsihwo. Til ja-preezajahs, ka tahdas dohmas til ahtri gandrihf pawiffam issuddufchas arri Kreewu muischneeku starpà un ka to taggad eeraudfitu par wezzu laikutumfoni un issobhotu par bismanni, kas gribbetu semneekem teefibu leegt, tàpat tà zittas kahrtas dallibu nemt pee semstibahm. Peedfihwojumi daubf-kahrt jam peerahdija, ka semstibas, fur wiffas kaufchu kahrtas irr aistahwetahs, Kreewu semmei irr par leeku fwehtibu. Sewifchki preeksch semneeku kahrtu apgaismoschanas un floblofchanas semstibas daubf fo darrijufchas un starp semstibas lohjelkeem ihpafchi semneeki irr tee stingrafee gahdneeki preeksch floblofchanas.

Apluhlofim nu tuwafi paschus semstibas eestahdijumus.

Semstibas fapulzes eedallahs gubernu un aprinku fapulzes. Schihs tà tahs pastahw is iswehleteem no trim kahrtahm aistahwetajeem jeb weetneekem, tas irr no muischneekem, pilssehtneekem un semneekem.

Pee muischneeku wehlefchanas fapulzehm beedrojahs un balso semmes ihpafchneeki, kam semmes 200—800 deffetinu (dashadòs aprinkòs pehz semmes dahrguma flaits dashadòs), kaudis, kam aprinkfi irr ihpafchums par 15,000 rubteem, jeb fabrikis, kas ilgaddus wiffumasaki isgattowo prezzes par 6000 rubteem. Pee pilssehtneeku wehlefchanas fapulzehm beedrojahs tirgotaji, kaudis, kam pilssehtà irr fabrikis, isgattowodams ilgaddus prezzes wiffumasaki par 6000 rubteem, kaudis, kam ir nekustama manta no 500—3000 rubl. wehrtibà. Sapulze, kas wehle semneeku draudschu weetneekus, fastahdita is wehletejem, kurrus pagasta fapulzes is fawa widdus irr israubfijufchas. Schihs trihs wehlefchanas fapulzes, muischneeku, pilssehtneeku un pagastu weetneeku fapulzes iswehle ifkatra is fawa widdus nospreestu semstibas lohjektu flaitu. Preeksch ifkatras kahrtas irr dashadòs aprinkòs weetneeku flaits dashadòs un teef nolifts pehz semmes ihpafchneeku flaita un winnu

semmes ihpafchuma leeluma, pehz pilssehtu eemihneeku flaita un winnu mantu wehrtibas, un pehz semneeku flaita un scheem peederrigas semmes leeluma. Tà arri weetneeku flaits aprinku semstibas irr dashadòs pehz aprinka leeluma un kaufchu baggatibas. Wifsch mainahs starp 10 un 96. Wifsch ifkatras gubernas aprinku semstibas atkal iswehle is fawa widdus weetneekus preeksch gubernu semstibahm. Arri gubernas semstibu lohjektu flaits mainahs starp 15 un 100. Par wehletajeem nebrihft buht kaudis, kas wehl naw aifneegufchi 25 wezzuma gaddu, tad tahdi kas stahw kriminal-iswellefchanà jeb teefai nodohfi, kas zaur teefas spreedumu jeb pagasta nosazzijumu irr iffluddinati par apwainoteem un ahsemneeki, kas naw swehrejufchi Kreewu pawalstneeku swehrestibu. Par weetneekem semstibas naw brihw wehleht gubernatoru, wize-gubernatoru, gubernas pahrwaldifchanas lohjektus, prokurorus un polizijas fchinowneekus. Weetneekus iswehle uf trim gaddeem. Winni nedabbu nekahdas algas nedf bauda zittu kahdu deenasta labbumu.

Lai semstiba warretu kahdu spreedumu spreesch, tam waijaga buht uf fapulzes wifsmasaki weena treschdatta wiffu semstibas lohjektu, bet ne masaki tà 10. Katra leeta teef nospreesta ar balfchu wairumu. Preeksch spreeduma ispilbifchanas semstibas fapulzes isjett is fawa widdus ihpafchus gubernas un aprinka semstibu ammata wihrus (земля управое). Gubernas semstibas ammats pastahw is preekschneeka un 2—6 lohjelkeem, kas teef iswehleti no semstibas uf trim gaddeem. Preekschneeks ja-apstiprina no eekschfigu leetu ministera. Aprinka semstibas ammats pastahw til is trim lohjelkeem. Semstibu ammata wihri dabbuhn algu, kurras leelumu semstibas nospreesch. Semstibu fapulzes noteef weenreis gaddà, uf semstibu ammatu safaulfchane, aprinku semstibas uf 10 deenahm, gubernu semstibas fapulzes uf 20 deenahm.

Semstibu gahdashanà un finnà stahw schihs leetas: 1) semstiba walda par fawu mantu kapitalu un eenahkumeem; 2) gahda par winnai peederrigu ehku un jekku buhwefchane; 3) gahda par kaufchu labklahfchanohs; 4) pahrwalda semstibu labdarrigus eestahdijumus, strahda nabbadsibai prettim un gahda par basnizu un floblu zelfchane; 5) pahrwalda semstibu apdrohschinatas beedribas; 6) gahda par tirgofchanas un strahdneezibas felfchann; 7) ruhpejahs par kaufchu apgaismoschane, eezeff un ajsturr floblas, gahda par kaufchu weffelibas kohpfchane un zcetuma buhfchane; 8) ranga uf to, ka lohpu fehregas nerastohs un ja rohnahs, par to, ka tahs ahtri justu; 9) isdalla starp gubernas un aprinka eemihneekem walsts nodewumus, nospreesch malfafchanas semstibai par labbu, tahs isdalla un fanemm, isdohd no nodewumeem eenemtu naudu preeksch semstibu waijadsibu apmeerinafchanas gubernas un aprinkòs; 10) wehle semstibu ammatu wihrus un nospreesch feho algu augstumu.

Til daudj schoreis par fwehtibu neffoscheem semstibas eestahdijumeem Kreewijä. Wehlesimees, ka mums Balteescheem drihsumä arri nahktu tahdi lifkumi, kas wiffahm semmes lauschu kahrtahm dohd waktibu, pee semmes waldibas dallibu nemt un kohpä gahdaht preeksch muhsu dahrgas Baltijas labklahschanahs un selfchanas.

Waraidoschu Sanderis.

Pehteris un Tschaukste.

Pehteris. Labriht! Nu, kà tas nahzahs, ka tu pa fwehtkeem muhs ne-apmekleji? Krustdehls ilgodamees gaidija, lai tu lihds preezatohs pee seemasfwehtku-eghites un lai warretu tew pateiktees par tahm suhtitahm schlinkibahm. Ak kà tas masais schkelmis lihgsmojahs, ihpachi par tahm jaunahm bilfahm un teem jauneem sabakeem, ko tu tam suhtijis.

Tschaukste. Ne-isanhza laika, — bijam fwehtku-walkara teenä pehz pufsdeenas aisgahjuschi Latweeschu beedribas-nammä, fur Latweeschu labdarrischanas beedriba apdahwinaja nabbagus behrnus un bahrinus gan ar apgehrbu, gan arri ar fwehtku pahrtikku, — tur degga leela seemasfwehtku-eghite un apdahwinajamee behrni bij kahdi 40 kohpä. Luhl, Pehter, tas irr ihstems preeks, kad tà warr labbu darriht truhkumu zeesdameem un es tizzu, ka augsti firdis lihgsmoja pascheem teem labba-darritajcem, kas sawu rohku pee scha mihlestibas darba sneeguschchi. Lai Deews fwehti un usturr tahdu beedribu! Manna firds tà bij pahrnemta no scha mihlestibasdarba, ka tai walkarä us zittu neko ne warreju dohmaht. Kad pahrdohma un apstatta, zif schahdös fwehtkös neteet neleetigi ischkeests, fur ne funnam ne kakkam kahds labbums, bet wahjibas un grehfulga ween nahf pakkat — zif ar to newarretu labbu isdarriht un zitteem affaras noschahweht! — Manni behrni bij ee-azinati pee mahjas fainneeka behrneem un tur itt lustigi padsihwojuschi.

Pehteris. Sinnams, ka til tà zilweks few tohs faldakohs auglus peedfihwotu, bet — zif tad irr tahdu, kas us to dohma! Wai tawi behrni arr ko dabbuja no seemasfwehtku-eghites beedribas-nammä?

Tschaukste. Kà tu nu tà dohma? Woi tad es til daudj nenopelnu, ka warru sewi un sawejus usturreht bes schchlastibas dahwanahm? Paldees Deewam, ka man to newaijaga un es wehletohs, ka man arween til daudj paliktu pahri, ka pateesi truhkumu zeesdameem warretu ko pasneegt.

Pehteris. Ak zif labbi buhtu, kad wiffi tà dohmatu un darritu. Bet tu jau pats redsi, zif schinnis deenäs teel durris wirrinatas no tahdeem, kas blehdigi dahwanas luhdsahs, gan teildami, ka seewa flimma, behrni flimmi, tad atkal wihrs flims, woi jau nomirris un t. pr., bet pastattees ween, fur schee tahs dahwanas aisness, ja kahds teem ko eedohd. Shstenceem nabbageem apgahdashana netruhlst, bet kas tad eespehi tahdus beskaunus pilbiht, kas arri, ja ko atrohnd ne-aisflehtu, bes prassifchanas nemm few lihds.

Tschaukste. Schkshas jau bes galla subdsahs, ka ne azzu-mirkli ne-essht meera no tahdeem trepju nolahtschotajcem, jo luppats weenumehr rohka jaturoht, winnu pehdas flauzihht. Til ko azzumirkli durris aismirstohht walkä, tad jau kahds gabbals no schka leetahm pasuddis, durrihm atflehtgas no laustas, un t. pr.

Pehteris. Ko nu daudj runnasim pahrtahdeem, kas til dohma, ka ihstee fwehtku preeki essht labbi pee-ehstees un peedsertees. Runnasim, kad walku buhs, par zittahm leetahm.

Tschaukste. Nu, lai tad tà paleek, Pehter brahl. Bet kad nu schinni wezzä gabbä laikam wairs ne-satiffimees, tad wehlu tew labbu fwehtigu jaunu gabbu!

Pehteris. Tew arr', mihkais brahl Tahn, bet pa jaunu gabbu apmekle manni un wedd sawu fewu arr lihds, lai tad wezzenes abbas dabbu parettees un apwaizatees, ko wihi tahm schlinkojuschchi us fwehtkeem. Augsta laime wiffceem, kas zih-tahs sawu un zittu zilweku labklahschanu wairoht! Ar deew'!

Mahjas weesa septinpadesmitajs gads.

Slawehts Deews, atkal effam gadda gallä! Tu, lassitajz, kas schohs wahrduß lassu un es ralsititajz, mums abbeem Deews schchligi nowehlejis scha gadda gallu weedfihwoht un warr buht, wehlehs arr jaunä mums eestaktees. Tadeht pee atwaddischanahs schinni wezzä gabbä, sneegsim weens ohtram rohku un fazzifim: „Deews lai palihds!“

Kahds tad nu schis pagahjis gads mums bijis? Sinnu gan, kahds man bijis un tadeht Tew to labpraht pateikschu, ja grippi sinnaht. Gads man bija gan paplahns, jo zitti wezzi draugi to zekka-naudu turrejuschi par dahrgu, tizzedami, ka ne wis augstais strohnis tahdu pastes-naudu prasfoht, bet ka es pats essht eestahrojis ar reiji papilnam grabht; tapchz tee man greefuschi mugguru un gaidijuschchi, woi es nepeelaidischotees pa wezzam. Gan jau to buhtu darriis, ja tas buhtu mannä spehjä bijis, bet kas to dohs! Arri us nahtschu gaddu newarru no ta pascha tirgus atlaistees. Dscham, kà teiz, arri nebuhs bijuse ta eespehshana, til daudj wairak peemakshht klajt un tadeht negribboscham bijis ja-atshahs. Nu, wiffadi jau warr buht.

Leelakahs schapes Mahjas weesim bijuschas tihdas, ko winsch ne mas nefajuhht pelniis un ko paschi tauteschchi tam darriuschchi. Behluschees wihrini, kas islaiduschchi un tauteescheem eeteikuschi tahdus skaidrus wella mellus: Mahjas weesis ne-essht wis tautas draugs, bet tautas pahrdewejs, jo winsch fanemmohht leelu naudu no ritterfchastes un par to kungus pahrstahjoht, nekad ihstu taisnibis saweem tauteescheem nefazzidams, bet mellus ween daudj nadams. Sa weens woi diwi ween man pahrtahm faunahm mehlehmi buhtu atshahstijuschchi, tad es pa wiffam netizzetu, bet to paschu esmu dsirdejis no dauseem, tadeht gan warru tizzehht, ka tahdi kauni zilweki arri atrohdahs muhsu semmitē. Bet ko tad es lai us to atbildu? Neta zittu, ka to, ko pehz sawas wiffu-labbalahs firdsapinna-schanas un pehz Deewa taisnibas warru atbildet, prohti: tahs ismelstas wallodas irr til ween **pitniqi wella melli!** No pateesibas tur naw ne weena graudina klajt. Lai Deews manni katra laikä pasarga no tahdahm faunahm dohmahm, sawus braktus mahniht, tad jau ne buhtu wehrtes spalwu zillajt.

Lai Deews padohd teem, kas ar tahdu negantibu prett Deewu un sawu tuwaku apgrehfojuschees! Es arri netizzu, ka lahds fayrattigs Mahjas weefa lassitajs tahdus mellus warrehs tizzeh. Un ja tomehr lahds dohma to tur peenahjis, tad luhdsu, lai man to peerahda, tad winnam to isflaidroschu.

Redsi, lassitajs mihtais, ka ir es nepaleeku newaijahs no pasauls, lai gan dohmaju, ka wisseem tiffai labbu darru, jeb gribbu labbu ween darriht. Ja jau pasauls alga. Bet ne kas, kad tiffai patte firds ne-apfuhds, kad ta sinahs no tahda noseeguma brihwa, tad pahr tahdeem flaugem naw jabehta! Deesgan pahr to!

Arri Dew, lassitajs, schinni gadda buhs daschadi gahjis. Aldenas nebuhs wis saule spihdejuse, bet arri daschi tumfchi mahsoni buhs pahri willuschees, — jo kurschs tad paleel brihws no wissa fauna? Katram saws frusts janefs.

Lai paleel tahdas fuhdsibas un pahrmeschanas pec mallas, apstattisim drufzin scho pagahjuschu gaddu ihsumä, lai muhsu pehzuahamee arri sinn, ka schis gads naw bijis tuffchs no Deewa brihnumeem un no notikumeem, kas wehra leekami.

Kad pehrna waffara mums bijuse tabda ihfa, tad schi turpretti bij garra. Jau Aprita mehnefi bij pilniga waffara slacht un silts laits pastahweja lihds Oktoberera beigahm, ta ka pukkes un stahdi weetu weetahm par ohttreis pilnds seedds stahweja, ir par ohttreis angus nessa un dascha weeta pat Novemberera mehnefi pukkes bij seedds. Woi tas kad dsirdehts muhsu semme? Tad wehl jo leelu, muhsu semme nedfirdeht dabbas-brihnumu peedsihwojam 10tä Mai, kad ar wehtru leeli leddus gabbali birra no gaisa, kas te Rihga lohkus un juntuus isdausija un tablak us semmehm faweenojahs ar tahdu weesuli, kas meschus un mahjas, ka arri daschas zilweku dsihwabas azzumierkli isposhtija un leelu pohstu pastrahdaja, — ka to jo plaschi warr lassiht scha gadda Mahjas weefa lappas un arri wissas zittas awisjes. — Kudeni attal Wahzsemme un Dahnijas juhrmallas awa warrenus darbus un pohstu pastrahdaufse, to arri nepeeminnoht kad peedsihwojuschi. Ja nu gan wehl dauds zitti Deewa- un dabbas-brihnumi papilnam buhs norikufchi zittas pasauls mallas.

Muhsu Baltijas eedsihwotajeem schis gads peederr pee isdewigeem gaddeem, jo aplam netur wis nedfird pahr truhkumu fuhdsamees un ka Deews kur buhtu sawu fwehtibu atrahwis. Laufschu dsihwe wissa buhschana un labstahschana gahjuse us preeschu. Bil floblas schinni gadda attal naw zeltas un zit gruntes naw pa dsimtahm nopirktas. Kehlina, ka muhsu Widsemme no wissas klauibas semmes jaw trescha dalka effoht gruntineeku rohta. Ja ta Deews palihds us preeschu, tad gan pehz mas gaddeem wissa semme buhs semneeteeem par dsimtu. — Arri zitta buhschana laudis us preeschu gahjuschi — to te wissu nespehjam wis peeminneht un par to mums peenahfahs pateikt Deewam un sawai schehligai waldischana, kas par wissu to ruhpiigi gahda. — Wehl tas japeeminn, ka pee Rihgas effam schinni gadda peedsihwojuschi, us to agralds gaddos nemas newarrejam zerreh, prohti, to pastahwigo tistu pahr daugawu un ka te diwi dsel'zelli, weens us Bolderaju, ohts us Wihlgrahwi, schinni gadda palikka gattawi. Zehfis noturreja schinni waffara laufschaimneeibas israhdischana un t. pr.

Kad tablak flattamees muhsu leela **Kreewu walsti** eefschä, tad jau, kad Deewssinn ka gribbedami, nespehjam ne atminneht nedf peeminneht itt wissu, kas schinni gadda te wehra leekams notizzis. Politikas buhschana warram fazzih, ka muhsu semme pilnigs meers bijis un ka muhsu anglais Kungs un Keisers, ka meera un sawu pawalstneeku labklahschanas kohpejs, no wisseem zitteem waldinceeteeem teel mihtchts un angsti zeenichts. Keisera angsta familija

arri scho waffaru dsihwoja Krimmas semme, muhsu Semmes-mahtes dahrgas weffelibas deht. Gadda galla angstais Keelfirts Krohna-mantineeks eefrga grubta wahjiba, kas wissai Augstai familijai leelas behdas un ruhpes darrija. — Schinni waffara Mastlawä noturreja leelu wofiteknistu israhdischana, kur arri daschi muhsu Baltijas semmturri un ammatneeki gohdu un slawu nopelnija. Janohs rekruschu littumus us scha gadda beigahm pabeidsa isstrahdabt, kas wehl palikka neisfluddinati. — Lai ar to peeteef, negribbam jo plaschi stahstibt pahr wissu to, to nesenn effam peedsihwojuschi.

Wahzsemme schinni gadda jo wehra leekams, ka Pruhfchs nupat tahdu littumu isdewa, kas arri semmu kahrtu laudihm wairak teefas un wakkas dohd un ne kungeem ween, ka lihds schim tur bijis. Pa wissu Wahziju tas jo wehra leekamais irr, ka kattolu garrigneeki stihwejahs ar laizigu waldischana. Pehz pahwesta jauna nemaldibas littuma schee gribb to leelako waldischana pahr pawalstneeteeem paturreht sawas rohtas, to waldischana tak newarr attant, kad negribb, lai attal noteet ta, ka wezds laids, kad pahwestam bij ta warra, kehnius eezelt un nozelt. No tad nemaldigs gan newarr eespeht! Jesuitu muhtu kahrtu no dauds semmehm jau israidita, dauds prettigi bislapi no ammata attalsti un winnu basnizas un flobsteri teel aisslehgti. — Jaunahs, Frantscheem atnemas semmes dalkas jau labbi eerohdabs ar Wahz waldischana.

Schtreikija tautu stihdes wehl naw beiguschabs.

Franzija laudis gan dauds mas jau aprimmuschu, bet nu waldischana grohsahs un grohsahs, ta, ka newarr wis sinnah, woi republika ilgi pastahwehs. Tahs daschadas partejas, kas zitta zittai prettineezes, latra gribb pehz sawas nodohmas waldischana dabhuht un brihnumus nefahds ne buhtu, ja attal iszeltchs dumpis winnu paschu starpä. Ka taggadejam meeram dauds ne-ustizz, to jau warr no-mannihst pee ta, ka waldischana wehl ne-eedrohschinajahs sawu sehdehti no Bersaljes pahrzelt us Parihji. — Semme wehl naw atspirguse no karra breefmahm, paradi uswaretajeem wehl naw aismakfati, un uswarretaju karra-pulki pa dalkai wehl winnu semme, tomehr tee wehl ne-atklahrst, kas pee winnu meera ihstenti wajadfigs.

Italija sawu waldischana gan pahrzehlfuse us Mohnu, bet tadest wehl ta naw wissu warru pilnigi sawa rohta dabhujuse. Pahwests kehniun ne-atsihst par waldineeku, bet tit usfatta par laupitaju, kas winna warru un walsti netaisna wihse winneem nolaupijis. Kehninsch pahr scha prettoschanohs nelo nebehdam, fataisahs garrigneeku kahrtas isnihjinahst un dauds newaijadfigus flobsterus aisslehgt. Bes ta Italija irr parteja, kas ar kehniun waldischana naw meera un gribb eetaisht republika, — lai gan ne-meera fuhditajs Mazzinis irr mirris. Ka flaidri redjams, tad wezais Garibaldis stipri stahw us republikaneeschu puffi.

Englande til flattahs us zittahm walstehm, to tahs darra un tad pahr winnu darbeem mehds spreesl labbi woi fauni, bet patte arri schinni gadda nelo naw isdarrijuse peeminnamu. Ja kas peeminnam buhtu, tad ta irr ta stihku-taifschana, ka winni mehds fazzih, tas irr, kad strahdneeki woi ammatneeki atfakfahs no sawa darba; tahdu stihki schogadd' Englande taifohht saldati, prohti, tee aissbehghoht no deenesta.

Schweizija tahda semme, kas dauds nedarbojahs ar zittahm, bet schogadd' tai tak gaddijahs trohtfni taifihst prett pahwesta nemaldibu un schis trohtfnis taggad til tabf gahjis, ka no teefas palikka tahda eenaida ar pahwestu, ka sawus wehstneekus sawa mahja.

Sweedrija peeminnam tas, ka tai schinni gadda no-mirra saws kehniusch un ta dabhuja jaunu kehniun.

Spanija wehl naw uokahrtuse, kas tai pee sawa meera wajadfigs, jo tahs partejas, kas gribb zittu kehniun un

attal kas tisho republikas waldischanu, nefad nestah: meerâ, bet dumpodamahs, arween zettahs prett sawu deesgan labbu un gudru fehninu, kas pahr teem taggad walda. Ta jau Spaneeschu wezza flimmiba, ka tee nefad naw meerâ ar waldischanu tapehz, ka tee newarr dabhuht tahdu, kas bes darba winneem gabdatu pahrtiffchanu. Un tad attal winnu preeferiba, kas patte tumfâ suausdama, ir laudis tumfâbâ grihb paturreht un tadeht allasch stahw us dumpineetu puffi. Schee teem tumfcheem Spaneescheem lufsojohb eeteiht, ka neubht nederroht tahds fehninsch. kas effoht Stalijas, ta no fw. basnizas ischirta fehnina debls. Deews ween sinn, woi fehninam driht ne-apnits pahr tahdeem nepastah-migeem laudihm waldisht.

Turzija nefad wehl naw wijs pee ihsta meera palizzis, jo tahs kristigas walstes, kas sem Turku pahrwaldibas stahw, ar scho nefad naw pilnâ meerâ tapehz, ka Turki wehl newarr aismirst kristitus laudis nizzinabt un semis augstak isturreht. Pats sultans, ka fakta, effoht pee prahtha wahjischs palizzis un tadeht weenu lechwesiru gahsch un ohtru zett.

Ajija tit ween Japanas walstê useetam to peeminneschanas wehrtu. Un tas irr tas, ka Japana us reis fahb no sawa garriga meega mohstees un tezzinus ween pehz gaismas dshitees. Winnu zitt'reisejs garrigs keisers, Mikado, kas taggad tas weenigais walddinees pahr wissu to walsti, leekahs pilnigi faprohtht, us to tam saws spehls un warra jawalko, prohti, us to: sawus pawelstneekus aplaimoht. Un lai nu to warretu panahht, tad winsch tai papreefsch grihb gabdabt prahtha gaismu. Tadeht neween wissu tumfchu tizzibas buhschanu pahrtaisa, bet arri fatram atkaij pehz sawas firdsapinnaschanas tizzibu turreht, kurru par to labbako atsihst. Shpafchi pahr skohlahm usnehmees gabdabt zil ween eespehjangs un peenemm skohlotajus no zittahm semmehm, kas lai wiffadas derrigas sinnaschanas winna pawalstneeeem mahza. Barr zerreht, ka schi semme, kas wehl preefsch maf gaddeem no zittahm pafaules taurahm nefe negribbeja sinnaht, neds ar tahm eelastees, — buhs Giropas semmehm lihdsiga un pahrata pahr Kihnu, kas lai gan jau ilgi ar Giropas tautahm fa-eetahs, tomehr no sawas paganistas kuhtribas neraifahs wakkâ.

Afrika patumschâ Abessinijas semmê patwarra pahrohlu dabhuuse un tur gan driht tapat eet, ka fehnina Teodora laika. Waina ta tē, ka kristiga gaisma truhst un ka walddineki tit melle sawu paschu labbumu ween un ne to, ka semme warretn pee spehta un labklahschanas tit. — Tadeht naw to brihntees, ka Egiptes wize-fehninsch eedohmajis to ka labbu kummofu sew reesaminabt un puismehnescha wahju gaismu tur isplattihht. Wehl nefahdas staidras sinnas no turrenes naw.

Amerikâ maf ween kas no jauna. Sabeedrotas walstes us nahfameem 4 gaddeem few attal iswehlejuschas presidentu un zittu labbako us to gohda ammatu naw atradduschas, ka to paschu jau bijuschu prensidentu Grantu, to attal no jauna iswehleja. — Leelt ugguns-greht arri schinni gaddâ tur dauds stahdes darrija. — Mekkaneescheem winnu teizams presidents Suarez schinni gaddâ nomirra un tee iswehleja jaunu, no ka jerre, ka tas arri waldischoht Juarez garrâ un eeschoht winna pehdâs.

No **Australijas** schinni gaddâ wehrâ leefamu tit to warram peeminneht, ka Sandwitsch fallu fehninsch Kamehameha nomirris.

Tas nu bija schâ gadda gahjums un tã mehsh schahs semmes un walstes atstahjam un schâ gadda iseedami un jaunâ ee eedami. No nahfoshâ gaddâ peedshwofim, tas muhsu azzihm wehl apshlepts, to tit Decus ween siin. Ka nahfoshs gad's bes saweem gaddijumeem un notikumeem nepaliks, to jau katris fapratihsh; jo kamehr deenas wirs semmes buhs, tamehr nemittesees schschana un plauschana, deena un naktis — pee ka peederr wiffas

zittas leetas arri. Kaut hi mehsh paschi arr ildeenas reesaugtum tai gudribâ, kas derr preefsch Deewa un zilweeem;

Mahjas weefis ar scho nummuri scho gaddu pabeigdams, atwaddahs uo saweem lassitajeem ar to zerribu, ka schee winnu arri jaunâ gaddâ ne-atstahs, bet sawu palihdfigu rohlu sneegs, ka warrehs attal sawu zeffu staigabt bes nopushchanas. Mahjas weefis tit to warr apshleht, ka winsch pehz sawas wissu-labbatahs apsinnaschanas to labbako lassitajeem neshis un preefschâ zels, ka to jau apshlehtis wairak reises. Berreju, ka palistim ir us preefschu labbi draugi.

Mahjas weefis firsnigi pateiz sawcem mihkeem palihgeem un darba-beedreem, teem wezjeem, ar to jau gaddeem lohpa essam strahdajusch, ka arri teem jauneem, kas sawu tautu mihkodami, labprahthigi apnehmufchees lihds strahdabt. — Deews lai Zuhsh, mihkee tauteeschi un tautas draugi, spehzina un apgaismo, ka Zuhshu swedri buhtu augligi pee ta darba, muhsu mihkus tauteeschus waddiht tã, ka ta jo deenas jo wairak paleel par argaismotu un swehtitu tautu, kam naw kauns zittahm mahzitahm tautahm blakkam stahtees. Strahdashim lohpa sem tautas tarroga, muhsu augsta Keisera fargaschanas un ar mihka Deewa palihdfigu us to neluhkodami, ka zitti muhsu darbu nepareisi teefa, jo tas jau senn sinnam, ka wehl tahds naw peedshimmis, kas warretu wisseem pa prahtham darriht. Pafaulê tã arween irr gahjis un ees wehl us preefschu. Tadeht nenemfim wis sawas rohkas no ta arkla, ar to tautas tihrumâ strahdajam, muhsu darbs tadeht nepaliks bes angleem. Pafeshim wissu, apsinnadamees, ka negribbam slitu, bet labbu ween darriht katris pehz sawa spehta un fapraschanas.

Sirsniga pateiziba arri teem mihkeem palihgeem, kas palihdsejusch Mahjas weefi isgababt un pafneegt teem, kas paschi to neproht, woi neshchj. Arri winneem peederr tautas patiziba un Deews ar sawu swehtibu winneem to atlihdsinahs baggati. Dizzam drohschi, ka winni arri us preefschu to darrihs.

Tad nu us jaunu augsta laime rassitajeem, lassitajeem un wisseem, kas us tahdu wihti lihds strahda!

A. Leitan, redaktehrs.

Preefsch apfahdteem zour auhu

no 10. Matja wehl dabhuja: no Alojes dr. 3 dahwana 12 rubl., no Limbaschu un Katribnes draufes: (no Wilken walstis 56 rubl., no Limbasch piln un mahzitaja w. 41 rubl. 15 kap., no Pales w. 22 rubl., no Lahdes w. 19 rubl. 32 kap., no Schkistinu un Suzzenu w. 14 rubl. 30 kap., no Dreitnu w. 4 rubl. 50 kap., no Mufstuschu w. 1 rubl. 57 kap., pee basnizas durwin un zaur mahzitaju lassihst 14 rubl. 46 kap.) 137 rubl. 30 kap., no Leel-Sallazes dr. 2 dahwana 1 rubl. Pawiffam lohpa 186 rubl. 30 kap.

Prabhweis A. Jungmeister.

Mihgas Latweeschu beedribas nammâ:

Swehdeem, 31mâ Dezember buhs

Jauna gadda fagaidischana

ar muhschi, dseedafchanu, dshwes-bildehm, johleem un ar danzi. — Sahlfees pulst. 8 wakkarâ.

Makkahs beedri 50 kap., dahmas 30 kap.

Tit ar schâ gadda beedribas fahrtehm beedri tiks eelaisti.

Jauna gadda deenâ pulst. 8 wakkarâ

weesibas wakkars.

Ce-eeschana beedreem 50 kap., dahmahm 30 kap.

Preefschneeziba.

Sirsniga pateiziba

Zonatana beedreem un arri term swescheem ladschiaeem draugeem, kas ar sawahm dahwanahm apdshwinajusch muhsu seema-swehtu egliti babrineem par labbu! Genemis bija 42 rubl. 5 kap., tã, ka preezigi warrejahm 27 bahinus apdshwinabt.

Zonatana beedribas preefschneezis.

Abilbedams redaktehrs: A. Leitan.

Arkli.

Baur leelaku eepirfchanu man isdewees, daschas ij schihm fabrika leetahm par lehtaku zennu dab-
buhht, un tapehz arri eespehju tuhlinas, zil tahli mans krahjums sneeds, semkohppju kungeem schah-
dus semkohppju rihtus un maschines

 par lehtaku zennu

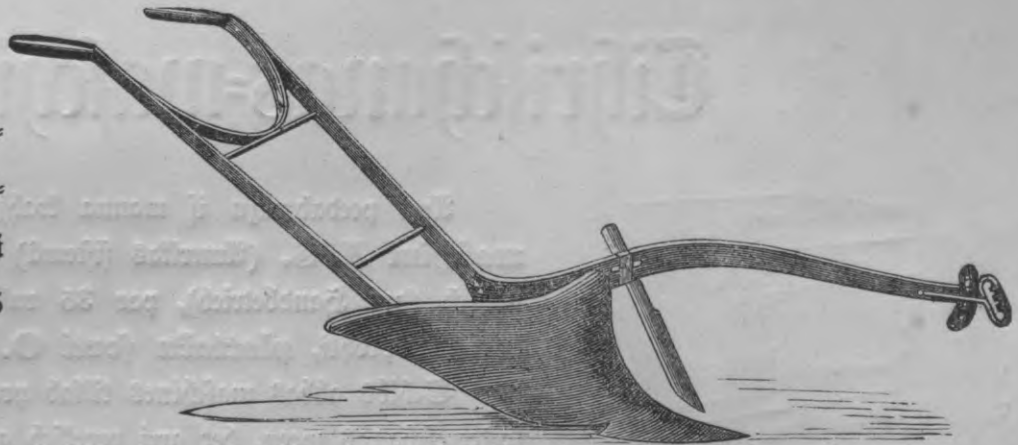
peedahwaht.

Arflu O. 29.

To pawiffam (stahws, dehlis, kerpers un lemeschi) ij kakkama dselsa
taisitu **Sweedru weenjuhgu Schwingarklu O. 29** ij **Ofoe-**
rum's Bruka fabrika taggad pahrdohdu par 12 rubl. gabbalâ,

tâpatt to diwjuhga arflu ij ta pa-
fcha fabrika ar stahwu un leme-
scheem ij kakkama dselsa un ar dehli
un sohli ij leijama dselsa par 15
rubl. gabbalâ.

Arflu O. 9.

Schee abbi arkli gandrihs us wiffahm pasauls- un eefschjemmes-leetu israhdischanahm to ang-
stako un pirmo gohda-maksu dabbujuhschi, un es warru tapehz muhju semkohppju lungus us schahdu
arklu eegahdaschanu jo zeeschi usstubbinaht. Scheem arkleem leela eespehja darbôs un turkflaht
leels stiprums tapehz, ka wiini ij kakkama dselsa, ko it nemaš newarr nowalkaht. Taks semmê
strahdadamas dallas irr weegli no jauna peetaisjamas un arweenu pee mannis dabbutjamas.

Ta labbaka leeziba scheem wahrdeem irr ta, ka dauds fabrika modelkus no tam peenehmu-
fschi un scho arflu pakkal taisiht gribb, bet tomehr arkli, kas lihds schim pakkal taisiti un pahrdohhti tik-
kuschi, arweenu bijuschi nepilnigi wai nu ij flittaka, trausla (trapja) dselsa, wai nepilnigi taisiti.
Lai warretu semkohppjus no schahdu nepilnigu arflu eegahdaschanas pasargahht, luhdsu zeenigus
pirzejus, lai us tam luhko, wai katram arklam sawa fabrika wahrds un saws nummurs, prohti:

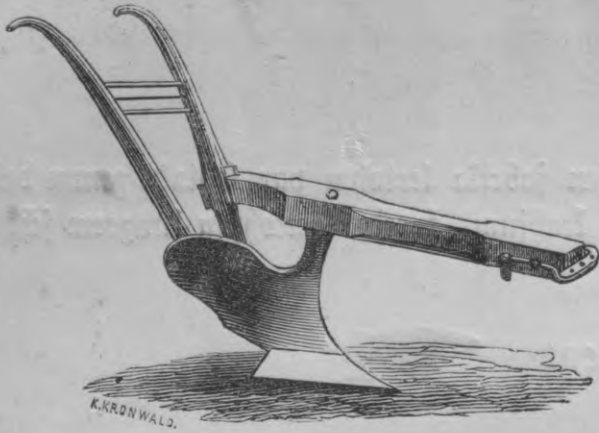
Ofoerum's Bruk Nr. 29,

jeb:

Ofoerum's Bruk Nr. 9,

un schee arkli dabbutjami tikkai zaur manni, ka wispahrigo Agentu preefsch Kreewijas un
Baltijas.

„masais Ehrghu=arflis“

ka eefsch nummura 2 mannâ aprakstâ aprakstihst, attal dabbujams un es to pahrdohdu pa weenam

bes nascha par 5 rub. gabbalâ,

ar nasi " 6 " "

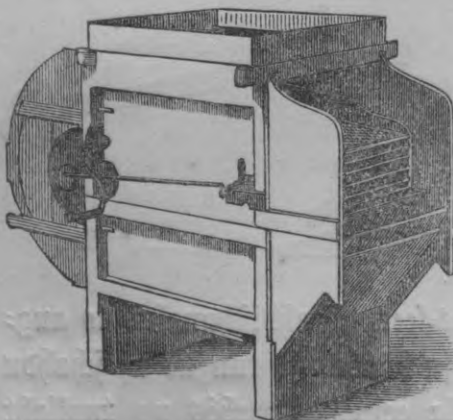
pa dimpazmiteem us reisu:

bes nascha par 4 $\frac{1}{2}$ rub. gabbalâ,

ar nasi " 5 $\frac{1}{2}$ " "

F. W. Grahmann.

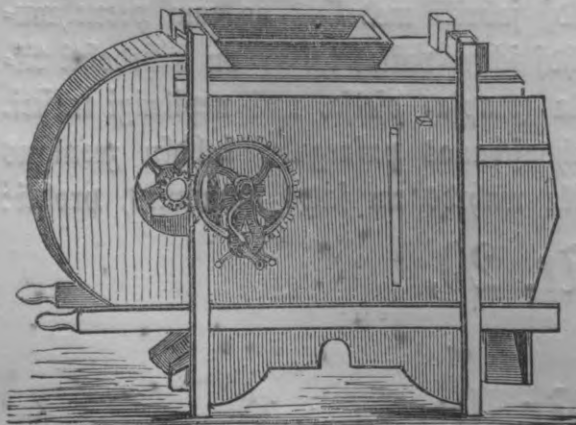
Tihrischanas=maschines.

Graudutihrischanas-maschine.

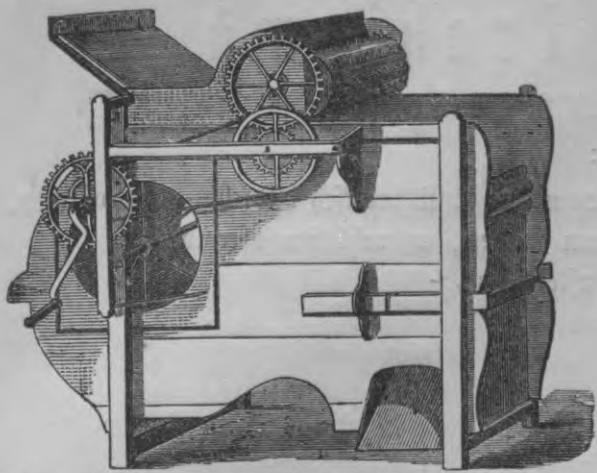
Arri peedahwaju is manna krahjuma to **graudutihrischanas-maschini J. S.** (Amerikas sistemâ) ar 7 feeteem, ar rohlahm dsennohsch (auf Handbetrieb), par 35 rub. fudr. gabbalâ, kâ arri druszia leelaku prohti, **plattaku sorti O. 34** par 40 rub. fudr. gabbalâ.

Schihš abbas maschines tiklab preefsch graudu pahrwehtischanas un forteereschanas ween, bet arri preefsch graudu tihrischanas (schkirschanas) no pellawahm, kâ to taggadejas Gehpela-kullamas maschines isdarra. Preefsch weenigas graudu tihrischanas un noschkirschanas pehz swarru warru peedahwagt to tã nosauktu **Dresdenes gridasflauki** (Boden-sege) par 22 rub. gabbalâ.

Dresdenes graudutihrischanas-maschine SDD.

Leelaka maschine bes dsettonu-walzes (Stachelwalze) ar leelaku eespehju darbôs irr **Dresdenes graudutihrischanas maschine SDD** ar 12 garreem feeteem, ar rohlahm dsennohsch (auf Handbetrieb) par 60 rub. gabbalâ.

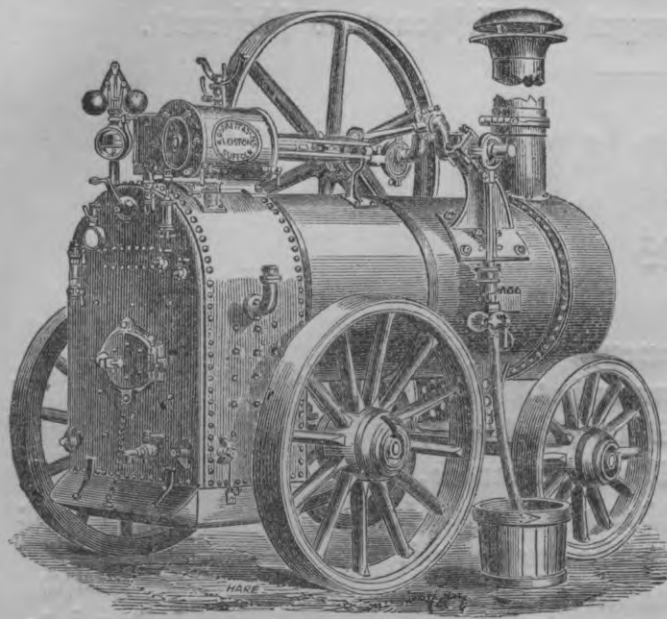

Graudutīrīšanas-mašīne (Hornsby sistēmā) O. 30. a.

Zīta mašīne, kas tohs īskultohs graudus no garrahm
pellawahm tīhri un šķīrr, irr ta leela **grandu mašīne**
O. 30 ar dsekkonu-walzi (Hornsby sistēmā), ar 7 seeteem
eeksch ihpafčas feetu kastes.

Scho mašīni pahrdohdu no krahjuma:

- a. ar rohlahm dsennohsch par 95 rub. fubr. gabbalā,
- b. " " un ar fiksnahtm dsennohsch par 105 r. f. gabbalā.

R. Garret un dehls, Leiston.

(Atklasts 1778.)

Wisspahrīgs Agents
preekšč Kreewijas un Baltijas

F. W. Grahmann, Rihgā,

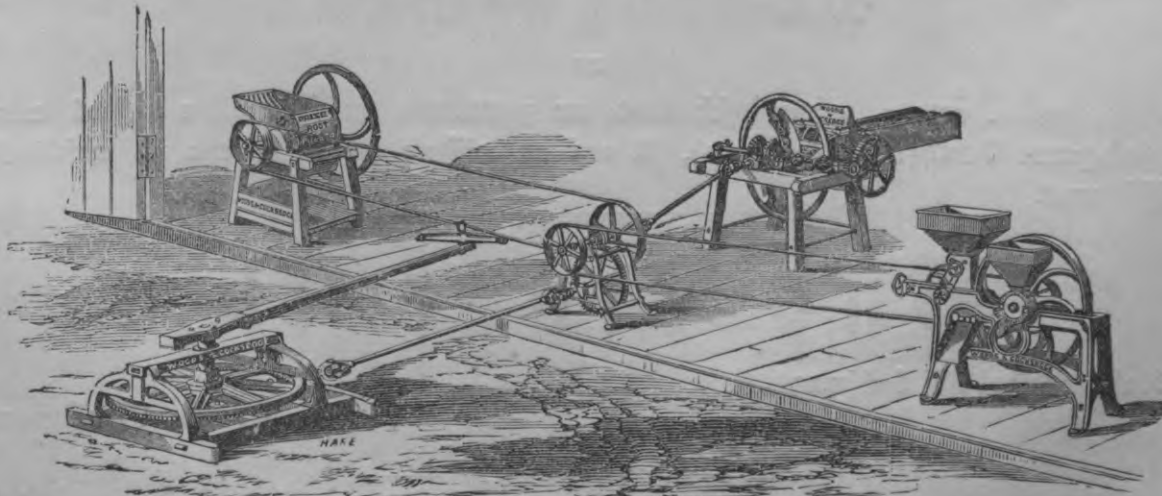
leelā Sehlab-eelā, pretti birschu-nammam,
krahjums un pahrdohščana

no

lokomobilehm, damfmašīnehm, damf-
kullamahm mašīnehm

u. t. j. pr. u. t. j. pr.

Preekšč strahdasčanas ar daschadahm masakahm mašīnehm peedahwaju es fawas

ween- un diwjuhga sīrgu-mašīnites ar zaurloisčamo (Rostwerke mit Transmissionen), kurras
fawas berrīgas konstruščijas deht tuwu un tahtu daudš pirktas teel.

M a n n â m a ſ c h i n u k r a h j u m â

Pehterburgas Ahr-Rihgâ, Nikolai-eelâ, blakkus ſtrehlnœeku dahrsam,
irr atkal dabbutamas:

Rainforth's patent-tihriſchanas-zilinders (ſtellejams, rittedams, ar birſti, preeſſch dſihſchanas ar rohkahm,
Boby's patent-sorteereſchanas maſchine, ar 3 daſchadeem ſeeteem, ar rohkahm dſennohſch,
Puſſlihdſ leela eſſelu maſchine O. 39 (ihpaſchi tohti uſteizama),
Eklaſrauſchu lauſejs preeſſch ſmalku- un ruju maſſchanas,
Muſmaſchine, t. n. **Ventalla pulweris**,
Kartupeku greeſchanas maſchines,
Mahzenn greeſchanas maſchines,
Lohpu-ſwarri u. t. pr., kâ arri jauna
Tſchetru-ſirgu-juhgu Sepel-kullama maſchine O. R. 3, kurru winnas weeglas eeſchanas un
labbas konſtrukzijas deht it ihpaſchi uſflawedami peedahwaht warram. Rihgâ maſſa franko 375 rub. f.
Wiſſas ſchê uſſihmetas zennas aprehkinatas, ziſ jamakſa ſkaidras maſſas uſ weetas ſpihkeri
(t. i. eemaſſaſchana noteekahs wai preeſſch wai pee prezzes aiſſtelleschanas no ſchejeenes).

F. W. Grammann,

leelâ Sehkab-eelâ, **kr ah j u m s** pretti birſchu nammam,
no

Maſchinn ellas,
Kernellas,
Spermellas,
Dſelſa patent-ellas wahtes,
Eklaſ kannaſ daſchadâ leelumâ,
Glahſu paſch-eklaſnœeki (Selbſtöler)
Ahdas
Kanepju } **dſennamas ſiſſnas**, wiffu-
Gummijas } **labbatahs**,

Kanepju } **maſſtes** (Schläuche) wiffulabbatahs,
Gummijas }
Sikſnu ſkruhwas,
Sikſnu ſeenamee,
Ahdena ſwarri glahſes,
Spehka mehritaji,
Krahni un zitti
Beeſa wadmalla pr. eepakkaſchanaſ
Kattu akmena kauſeſchanaſ pulweris,
Rihki } preeſſch
damſas-
fatleem.

u. t. j. pr.

P a h r d o h ſ c h a n a

no

drehbenkeem, **urſchanaſ-**, **ehweleſchanaſ-** un **zaurumu maſchinehm** wiffadâ leelumâ, **wih-**
lahm un ſahgeem daudſumâ (en gros), kâ arri no wiffœem zitteem riſkeem un maſchinehm preeſſch
fabriku eetaiſſchanaſ.

S u p e r f o ſ f a t u,

to wiffu-labbako, pahrdohd iſ krahjuma

F. W. Grammann.

1427, jeb Wezzu laifu mahnu-tizziba un warrmaziba.

(Statt. Nr. 51. Beigums.)

Winni ap mahju staigaja, bet tuwumâ nahlit ne-
eedrohschinajahs. Zitti jau par to fahka runnaht,
fa mahja jafadedsinajohht. Beidsohht weens no win-
neem, kas laifam tas gudrafais bija, padohmu dewa,
klostera preefschneekam par to sinnu laist, kas tē no-
tizzis.

Pee schahs sinnas wis klosteris bija tā tā no
lainas issweests un arri Behrtuls bihjahs, fa nu
arri winnam buhschoht nelabbi.

Winsch gan sinnamš nebij wainigs pee ta ne-
darba, fo tee blehschi pee Paskettes bij strahdajusch.
Bet winsch teem blehscheem taf par beedri bij pa-
lizzis, neweenam par scho leetu neko nestahstidams.

Winsch klostera preefschneekam nedrihtsteja isskai-
droht, kahdâ wihse tas brihnumš bija notizzis, par
to wis zeems brihnejahs. Winsch arri skaidri sin-
naja, fa diwas isskaidroschanas ween bija dabbu-
jamas. Jeb Paskette bij swehta meita, us to no-
litta, wirs semmes atjaunohht tohs brihnumus, kas
pamasihtinam no tahs fahk pajust un tad klostera
preefschneekam peenahjahs to woi gribbedamu woi
negribbedamu klosteri eelitt. Jeb Paskette bija rag-
gana, us fahrta fadedsinajama. Klosterneeze jeb
fadedsinata, tahda bij nabbagas meitinas nahkamiba.

Tahdas dohmas muhkam prahdâ schahwahs, kad
zeemineeku garra rinda, no klostera preefschneeka
westa, swehtas dseefmas skandinadama dewahs us
Paskettes mahjinu.

Kad winni pee tahs apsehstas mahjas tikfa, tad
winni wairš nebija schaubigi, woi kauns gars schinni
mahjâ effohht woi ne. So lehrums istabâ wairo-
jahs, itt kâ kauns gars tiftu mohzihts zaur dseeda-
damu zeemineeku tuwoschanohs.

Skaidri warreja dsirdeht, fa galdi un krehfli tikfa
kustinati un wiltti no weena istabas galla us ohtru.
Gandrihs tā islikfahs, itt kâ buhtu ta Paskettes hahs,
kas brihniyahs par to nekahrtigo buhschanu, kurrâ
meitas istabas atraddahs. Beidsohht preefschneeks
skaitija weenu kauna garra apsaufschanu un mahji-
nas durwin tuwojahs. Bet al tawas leelas isbai-
les, kad klahbtuhdamee redseja, fa patti skaišta Pa-
skette pee durwin rahdijahs, preefschneekam usmai-
dija un pasemmigi pallannijahs.

Wiffa pafaule mettahs zekkos. Tif ween klo-
stera preefschneeks palikka stahwoht swehtu dufmu
pils, ar spihdedamahm azzim. Winsch dohmaja,
fa breefmigs slaktinsch ar kauno nu fahkschotees. Pa-
schulait' winsch gribbeja weenu breefmigu nolahde-
schanu pahre nabbaga meitinu skaitiht, kad winna
zekkos mettahs un krusfa sismi metta.

Preefschneeks winnu aptraipija ar swehtitu uh-
deni. Wiffi dohmaja, fa schis uhdens to ragganu
fadedsinafschohht un fa winna breefmigi eefahkschoht

fauht. Bet ne kâ! Tas uhdens turpretti meitai bij
mihfsch un dahrgs. So Paskette teefscham bij dee-
wabihjiga meita. Swehts preeks spihdeja no win-
nas waiga, kad wezzo preefschneeku eeraudsija. Ne-
weens tadeht ilgal' wairš newarreja tizzeht, fa schi
skaišta meita no neschkihsta garra effohht apsehsta.

Bet ja Paskette nebij raggana, tad ta bij swehta,
jeb taf wiffmasaf' weena meita, fo Deews bija is-
redsejis, brihnischkigas leetas isdarriht.

Tadeht wezzais preesteris, kas preefschneeks, met-
tahs zekkos preefsch Paskettes un Deewu luhdja.

Nabbaga meitenite bij gauſchi isbihjusehs. Winna
ihsti nesinnaja, kas ar winnu notizzis. No smagga
meega ta ar mohlahm ween bij atrattijusehs un tad
fewi gultâ bij atraddust, lihka drehbes eetihtu. No
kurreenes tad ta nekahrtiga buhschana winnas istabâ
bij zehlfusehs? Un kam tad wezs gohdajams preeste-
ris zekkus preefsch winnas lohzija?

Preefschneeks eegahja meitas mahjinâ, nehma Pa-
sketti lihds un aisslehdja durwis ais winneem. Tad
winnai wiffu stahstija, fa nomirruſi gultâ effohht at-
rasta tiklufi, fa winnu apglabbajusch un fa winnu
dsihwu winnas mahjâ usgahjusch pehz brihnischki-
gas augſchamzelschanahs.

Paskette eefahkumâ wezzam preesteram nemas ne-
gribbeja tizzeht. Bet kad winsch stipri pee ta pa-
stahweja, tad beidsohht laifam taf bij jatizz.

Bet kas tad nu ihsti Pasketti is kappa bij pesti-
jis? Birms us scho jautafschanu atbildam, papreefsch
laffitajam noslehpums jastahsta.

Boatjeh pilssehta toris peederreja Angteem un
Angtu karraspehks tē stahweja kohrteli. Weens no
Angtu wirsneekem, kapteins, Pasketti jau fenn mi-
hkoja. Un kad arri winna ar mihlestibu kapteinam
peekehras, tad schis ar winnu gribbeja apprezetees.

Ja muhkam buhtu smalkahs degguns bijis, tad
to jau fenn buhtu mannijis. So kad muhks Pa-
skettes mahjai garram gahja, tad kapteins beesi ween
pee bruhdes bija.

Kapteinam ap to laifu, kad schihš leetas notikfa,
bij jareiso un tapehz winsch ilgaku laifu fawu lihga-
winu newarreja wis apmekleht. Kad fawu reiso-
schanu bija beidjis, tad bes kawefchanahs bruhhti ap-
mekleja, bet par leelu brihnischchanohs mahju atradda
tuffchu.

Winsch nu wiffu zauru nakti tanni apgabbalâ
apfahrt muldijahs, meitinu par wolti mekledams, ka-
mehr beidsohht semneekus fatikfa, kas tam wiffu to
brihnischkigo notikkumu pastahstija.

Kapteins tapat kâ Paskette sinnamš ne us kahdu
wihsi to newarreja fapraft un fewim isskaidroht.
Winsch lihds ar teem semneekem gahja us klostera
basnizu un deefgan newarreja isbrihnetees, kad redseja
un dsirdeja, fa preefschneeks Pasketti draudses preefschâ
itt kâ swehtu jaunekli usteiza. Tas Angtu kaptei-
nam nemas nepatikfa. Winsch negribbeja nekahdu

fwehtu meitu, bet prastu mirstamu jaunelli, ar to warreja apprezzeetes. Pee Paskettes paschas zerreja skaidribu dabbuht un tapehz nemaf newarreja fagai-
dibt deewa kalposchanas gallu. Deenâ wiinam ne-
isdewahs, pee Paskettes tift. So til kâ wiinna fawâ
mahjâ bij atpaffat nahkufi, tad semneeku barri to
aplehgereja. Weidsobt nakti ar meitu weenu paschu
warreja runnaht. ✽

☞ Bet winsch atradda, ka Paskette wairaf nesinnaja
kâ winsch pats par wisseem scheem brihnischligeem
notiffumeem. Warrbuht ka tas noslehpums nelad
nebuhtu pee gaismas nahzis, ja peepefchi muhks ne-
buhtu parahdijees, gribbedams isleelitees prett Pa-
sketti, ka winsch to no kappu effoht wilzis.

Kad muhks nakti pee Paskettes durwim klaudsi-
naja, tad us kapteina wehleschanohs Paskette durwis
atwehra. Kapteins apflehpahs. Behrtuls sinnams
bija pahrllezinabts, ka weens pats ar jaunelli effoht.
Winsch tai stabstija wiffu pehz taifnibas, bet schinni
leetâ ween melloja, ka leelijahs, winsch tas effoht
bijis, kas to no kappu pestijis un us mahju neffis.

Kapteins klausija, to muhks stabstija, kad ohtr-
kahrt pee durwim klaudsinaja. Paskette apflehpa
muhku ohtrâ mahjinas faktâ. Tad durwis atweh-
rahs un Maldetuhrs parahdijahs.

Winsch to paschu stabstija kâ Behrtuls un nu at-
kal no fawas puffes leelijahs, ka winsch Pasketti
no kappu pestijis. Winsch wehl teiza, ja schi wehl
ilgal' leegschotees wiinam peederrecht, tad gan sin-
naschoht, ar warru to panahkt, to libbs schim ar
wiltu panahkt effoht publejees.

Bet winsch leeliffi brihnijahs, kad Paskette tam
teiza, winsch effoht mellojis, leelidamees, ka winsch
to effoht glahbis un kad wiinna Behrtuli usajzinaja
par leezineeku.

Kad muhks peepefchi brunnineeka preefschâ parah-
dijahs, tad schis sinnams leeliffi isbrihnijahs. Bet
winsch muhkmam to paschu labbu padarrija, to schis
wiinam bij darrijis. Prohti winsch skaidri usrah-
dija, ka ne muhks tas wihrs bijis, kas wiinu no
kappu glahbis.

Abbi divi blehschi nu bij gluschi fajukfufchi un
eesahka dohmaht, ka tē teescham neredsehts brihnums
notizzis un patti Paskette us to puffi sahka gree-
stees. Wiinna arri jau prassija sewi paschu, woi
tai kapteinam nebuschoht ja-atsakka un wai tas ne-
bus grehks un kauns, ja tahda fwehta meita, kurra
brihnumus peedschwojufi, karrawihram rohku un firdi
dohs.

Peepefchi atskanneja jauna klaudsinaschana. Gan-
drihs ta isliffahs, itt kâ wiffi tee tē Paskettes buh-
dinâ gribboht fatiktees, kas pee ta brihnischliga darba
fawus pirfstus peeliffufchi klacht. So nu istabâ ee-
nahza tee abbee tschigani, Maldetuhra beedri.

Preefsch wiinu eenahschanas Paskette muhku un
brunnineeku apflehpa weenâ masâ kambartinâ.

Tschigani noslehpumu isskaidroja. Wiinni bija tee
glahbeji un jau tannî pirmâ nakti pehz meitas pa-
glabbaschanas to no kappu bij wilkufchi un us mahju
neffufchi. Bet wiinni to nebija wis darrijufchi sches-
lastibas deht, bet zerredami, sewim zaur to labbumu
dabbuht.

Wiinni bija til beskaunigi, Paskettei fazzicht, schi
tal zaur winneem par fwehtu effoht paliffufi. Lai
tad nu wiinna fawâ fwehtuma spehâ wiinns pa-
fargajohht un to panahsoht, ka winneem tiftu pakauts,
no jauna schinni semmē apmestees.

Kad tschigani bij atkafpufchees, tad Paskette muhku
un brunnineeku atlaida wakkâ. Meita teem nefo par
to nestahstija, kas wiinu glahbis un tad paliffa
weena patti ar kapteini.

Ja kapteinam Paskette par seewu bij janemm,
tad wiinna nedrihsteja fwehta buht. Tad wezzais
preesteris to muhscham kapteinam nebuhtu dewis.

Tapehz winsch apnehmahs, wiinnai to leeku fweh-
tuma spihdumu atnemt, kas tal mellu spihdums ween
bija. Pehz kahdam deenahm winsch atnahza ar
faweem karrawihreem un muhku brunnineeku un ab-
bohs tschiganus apzeetinajis, tohs wedda us Poatjeh
pee teefas. Maldetuhrs un Behrtuls masaku strappi
dabbuja un glahbahs tâ falkoht ar sillu azzi. Bet
tschiganeem wifs bifferis bij ja-idserr. Abbi tiffa
fadedsinati us fahrtu.

Tâ tad bij gaismâ nahzis, ka Paskette nebija ne
raggana ne fwehta. Tad nu arri wiinnai newai-
jadseja ne fadedsinatai tift ne klosteri eet un kap-
teins ar wiinu apprezzejahs un ilgus gaddus lai-
migi ar wiinu dschwoja. —

Zit firnigi Deewam pateift mums 19ta gaddu
simtena behrneem peenahfahs, to wisskaidral' tad
atsihstam, kad fawu laiku salihdsinajam ar pagah-
juscheem gaddusimteneem. Un tapehz lassitajeem
scho notiffumu esmu pasneedsis, kas leezibu dohd
par senn pagahjuscho gaddu simtenu mahnu tizzibu
un warmazibu. —

Warschu dohmas.

(Pasakka)

Djelles zeffam blakkam atrohnahts purwohts uh-
dens, kur eefschâ mihtas wardites saldâ meegâ wehl
fnausch, kad patlabban waffaras rihtâ jau filta fau-
lite uslezz un ar faweem seltidameem starreem me-
schus un kalnus apstarro. Tē dihkelis, kur nagges
fnausch, lehni norihb, it kâ semmes tribzeschana pee-
teiktohs. — „Kas tas?!“ Wahrdes wezs tehws us-
mohdees eefauzahs. Kas ta par rihschschanu?“ —
eefauzahs wahrdes wezzene, kas no meega istranzeta,
meegu is azzihm isflaufahs. — Tē us weenu reis,
kâ plintes schahweens, wezzais warde no midjena
islezz, issehauj fawu purnu no uhdena abrà un ee-
fauzahs: „kwarr, kwarr!“ tas irr par latwiffi:
„Labriht, labriht!“ — un dohma pee sewim, ka nu

buchs meers wehl gulleht faldu ribta meedfinu, bet kas to dohs?! — Ribbeens leelifti tuwojahs. — Dselses zetta maschihne jau drihs klast! Tas tà ne warr eet! Kwarr! kwarr! — eefauzahs wehl ohtru reis wardes wezzais un — bilses ahtri uswilzis us gurneem, paltrattu apmettees — steepjahs ar ah-treem fohsteem us dselses zetta dambi — luhkoht, kas tad tur tas wainigais un nemeera zehlejs pee ta trohfehna un tabs maschihnes strahdashanas. Arri wardes feewina apwillkusebs sawu lindrafu speesch wezzajam, paffat „kwarr, kwarr!“ — faufdama. — Arri wezzajo behrni: dehli un meitas jau kahjene schmauks no midseeneem ahrà un no uhdena islib-duschchi dohdahs ar johni wezzajeem paffat „kwarr, kwarr!“ tas irr par latwiffi: Gaidi, gaidi! — Arri zittas wardes — wifs leels zeems kahjene un — rindu rindàs eet wezzeem, tà preekschneefeeem, paffat — un — wiffi nostahjahs un kallus lepmi eetemp-dami un uspuhtufchees, apsehshahs us dselses zetta flehnehm, gribbedami pahrgalwi — (dselses zetta maschihni) briedeht un pamahziht, bet rau! — ta neschehlneeze un zeetsirde (maschihne) neubht us naggu „kwarr, kwarr!“ „gaidi, gaidi!“ nebischiht, ausi negreech — atspurds ugguni spfandama un ribbedama, tà nelabbais un splauj teescham wardehm wirfù un — ihfà laikà — bija wiffa wardes familija, irr jauna wardes kundses un wiannu deenest-neeki, drustàs samalti no dselses zetta maschihnes ritteneem. Tè nu bija wiffa leeliba, lepniba un uspuhshchanahs wehjà! —

Tà gudriba sohfo ahtri ar twaika spahrneem un dselscha specku neapturrami us preekschu! — Wezzòs laikòs schahwa us kara lauka ar bultehm, taggad — ar dischgabbaleem. Bittu reis bija sinna mehnesehem no tableenes zaur wehstules laifchanu gaidama, taggad simteem jubdsu aifteen ar telegrafu sinna ihfòs brihtinòs. — Toreis laudis sapulzejahs frohgòs us dserfchanu, taggad ffohblas nammòs us teàtera skattifchanohs un us ballchem pilsehtà. Wezzòs laikòs tautu brakti frohgà farunnajahs, treeza par dashadabm leetahm, ir dash'deen fakihwejahs, bet nu muhfu deenàs, gudròs laikòs, zaur amishem weens ohtru islamma. Waj tas arri peederr pee gudribas, kas us preekschu dohdahs, to nesinnu.

—g.

D s i r k s t e l e .

Ne til wehjsch us preekschu fteen,
Arri sohleem us preekschu teel.

Rà seemas fwehtkus pawaddiju.

Sennat us laukeem dsihwodams, gabju pa seemas fwehtkeem kettatòs (wilkatschòs) pee kaimineem; taggad par Ribdseneeku palizzis, pawaddiju seemas fwehtku wakkaru us pilsatneeku wihfi. Pilsatneeki tà darra: eglites jarròs eeleef fwezzes, kurras teef

aifdesinatàs, un pee sarreem peekare dahwanas preeksch saweem draugeem. Pee sawas eglites biju daudj fwetschu falippijis, lai wairak gaismas rastohs, un dahwanu dashdashadu jarròs sakahris, lai katrs pa prahtam few to useetu un man par draugu palittu. Wiffas dahwanas schè newarru peeminneht, tikkai tabs jo wairak eewehrojamas.

Nemaldigeem eedewu pahtagu, daudj fihwaku par nelaika maises pahtagu. Ar scho pahtagu wiffi teef sohnditi, kas nemaldibu neatfihst, un tohp is Latweefchu labbakahs audses aifdsiht.

Skohlotajeem dahwaju katlinu, kurrà wallodas putru wahra. Schahdu putru strehbami, ffohleni sawu tehwu wallodu drihs aifsmirst, fweschà wallodà fahf runnaht. Kas scho putru walkahs, tam nebuhs gaddeem japuhlejahs, lai warretu us saweem ffohleneem fazzihst: „juhs ne-effect wairs prasti Latweefchi, bet smalki Wahzeefchi.“

Kakstneefeeem dahwaju wezzas Wahzu grabmatas, is kurrahm lai tee sawus original-stahstus smekt; un dseefmineefeeem kahdu pahri simtu wahrdu, kas preeksch dseefmu taijschianas waijadstgi, par prohwi: weeta — leeta, dabba — labba, firdi — dstrdi, eefschà — preekschà, johli — spohli u. t. j. pr.

Wezzahm meitahm, kas us prezzeschanohs dohma, bet wihru newarr dabubht, eedewu rohfi, kurrà wezzu laiku mihlestibas deems fehseh, kas puischeem mihlestibu firdis eefchans, tà ta ne-weens wairs neprezzejees nepaliks.

Bijes arri isdalliju, bet tik tahdeem, kas ar mutti preeksch sawas tautas strahda, bet eefseh darbeem atpaffat rahpjahs.

Saweem draugeem neso nedewu, jo tee bes mafas preeksch sawas tautas strahda; bet kahdu glahfiti gan usdsebrahm us Latwijas labklahschanohs.

Wezzà gaddà schkirrotees, apsohlijamees jaunà gaddà saweenoteem spehkeem jo naigi strahdaht. Dashchi no manneem draugeem tahfa zetta deht nebij spehjuschi atbraukt, tadeht peeleteu schè kahdu

buhitelite, kas prahtu lai eepreezina un stirprina us jaunu zihnischanohs ar tumfoneem un warmahkeem.

L.

Kas ellè nestreen?

J. bija lohti bahrgs kungas, kas jauvus gahjejus kà lohpus dsennaja un ... ja, tà ka rets kahds ilgaki par gaddu winr: oenastà palikka. Arri Jannis, winna disch... asis, newarreja grubtohs darbus pahrzeest un ar slakto ehdeemu istift, tapehz par Mahr-tineem kungam uffazzija. Kungs isdirdis, ka winna labbakais strahdneeks Jannis gribboht atstah, tà fadusmojahs, ka Jannim usklahwa;

„Kad negribbi palikt, tad skrej ellè!“

„To gan nedarrischu,“ Jannis fazzija! „jo kas pee welna bijis, ellè nestrees.“

B—l.

Padohms is dsihwes.

Tihrams. Waidsi Inga, waj par swehtkeem biji fur aishrauzis?

Inga. Biju Rihgà. Man gribbejahs teateri eet, jo pirmà un treschà swehtku deenà Latweeschu teateri spehleja un israhdija „Schuhpubehrtuli.“

Tihrams. Schehl, ka newarreju tew libds braukt us Rihgu; man zittur-fur bija jabuht:

Inga. Kur tad?

Tihrams. Biju fehrst pee Tahmneekeem un Mallineescheem; jo man tur bija darrischanas.

Inga. Kahdas darrischanas?

Tihrams. Kà nesenn awises lassiju, tad pee Tahmneekeem un Mallineescheem zekotees beedriba un buhschoht arri awises. Gribbeju teem doht labbu padohmu, kas teem jadarra, lai winnu beedriba plauktu un suplotu.

Inga. Schahdu padohmu labprah, sinnatu.

Tihrams. Nu tad paklauses. Winneem jaez-jek awischu-redactors par preekschneeku un awischu libds strahdneekeem jamaksa gohda makfas.

Inga. To nesaprohtu. Kahdu taunumu teem redactors warr darriht?

Tihrams. Daschadu. Winsch raksta, ka beedriba teel flikti waddita, likkumi neteek eewehroti u. t. j. pr. un zaur tam beedriba saude ustizzibu.

Inga. Bet mellus winsch tatschu nedrihst rakstih?

Tihrams. Kapehz ne? Lassitaji tablumà newarr sinnah, waj schahdas sinnas melli, waj patefiba.

Tahmneeeks.

No kam zellahs nemaldiba?

No ta laita pahwests tikka par nemaldigu, kad winsch fahla malditees, jeb ihfaki: zilweks maldahs, kad sewi par nemaldigu eerauga.

Weltas bailes.

Kadeht no nahwes lai gan bihstahs,
Kaps irr tak lohti mihta weel;
So redjat, wissi, kas tai leekahs,
Nebuht nedohma atstah to.

Salema Ahdamš.

Seeweefcha wiltiba.

Kahds bandineeks, kas bija nodohmajis prezzetees, newarreja kahdà walfarà drihs aismigt. Kamehr tas scho to pahrdohmaja, tè lenitinam durwis atdarrahs un spohks, baltàs drehbès gehrbees, pee winna gultas peenahf. „Es esmu,“ fazzija spohks, „tawas nelaika mahtes dwehsele un atnahzu, tew padohmu doht. Tu gribbi kalnineeka Lihst prezzeh; bet ta irr laiska meita ar blehdigu firdi. Tit Wezwaggara Anna tew par laulatu draugu jaapnem; ta irr tshalla un strahdiga un tewi no firds mihl.“ Schohs wahrduš issteizis, spohks taisijahs par durwihm aiseet; bet bandineeks knaschi no gultas uslehzees, spohkn nokehra un fo atradda — Annu — — — Pehz kahdahm neddehahm noturreja kahsas ar Annu.

B—l.

Rakstneeki un bittes.

Rakstneeki irr darba bittes. Lassitaji tranni, kas to no schahm taisito aprih. Dhrpuss trohya fehseh lapfenes, allenes un firsoni — tee irr pahrspreedeji kas us meddus bittehm gluhne. Drukka apgahdataji irr bischumahrtites, kas no ta fataisita meerigi barrojahs, bittehm paschahm maj fo dohdami.

S. A.

Tu un rohši.

1.

Rohši tannè irr weens flaištums,
No apstattiht neapniht,
Lai irr smarjscha, seedu trahschnumš
Daudsreis dandihst, tomehr tiht.

2.

Weiteni, tai irr weens flaištums,
Kas man nelad apnihtu,
Lai irr winnas rohshu luhpas,
Daudsreis, daudsreis butschoru.

3.

Skaisa rohse, skaisa meitin,
Buhs man fehràs nobeigtees?
Buhs man rohies, buhs man luhpas,
Bejerrigi stattitees?

Salema Ahdamš.

Waj noschauts sakkis kust waj nè?

Likkumu sinnataji schkir wissu mantu diwàs schkir-ràs; kustamà mantà un nekustamà mantà. Tà par prohwi ehkas irr nekustama manta; galbi, ratti irr kustama manta. Bet ar sakkis pawiffam zittabi: dsihws sakkis peederr pee nekustamas mantas, bet noschauts sakkis peederr pee kustamas mantas.

Athilbedams redaktehrs A. Leitan.

No Senures atwehlehts.

Rihgà, 28. Dezember 1872.

Driffehts un dabbujams pee bilschu- un gramatu-driffetaja Ernst Plates, Rihgà, pee Pehtera-basnjās.